

Vulvovaginala flytningar och klåda

Vårdnivå och remiss

Primärvård

Okomplicerade vulvovaginala flytningar och klåda sköts i första hand av allmänläkare.

Gynekolog

Kontakt med gynekolog vid tveksamhet kring bedömning eller behandling.

Diagnostik och utredning

Atrofisk kolpit

Symtom

Illaluktande flytning, torrhet-skänsla, sveda, irritation, postmenopausalt eller under amning.

Diagnos

Tunna, sköra slemhinnor, petekier, gul flytning. Wet smear (avsaknad av lactobaciller och dominans av parabasalceller).

Behandling

Vid enbart urogenitala symtom i form av torrhet-skänsla i slidan, sveda, klåda, flytning, urin-trängningar och stressinkontinens där annan genes utesluts, räcker oftast med lågpotenta östrogener.

I första hand används lokalbehandling, som finns i form av vagitorier/vaginalkrämer (Ovesterin), vaginalring (Oestring), vaginaltabletter (Vagifem) eller vaginal gel (Blissel).

Om lokalbehandling av någon orsak inte är möjlig kan peroral behandling ges med Oestriol där 1 mg är standarddosering. Peroral östriolbehandling utan gestagentillägg kan ge blödningar. Signifikant cancerrisk föreligger efter fem års peroral behandling.

Se Ordination och förskrivning av receptfria läkemedel under relaterad information.

Bakteriell vaginos

Symtom

Hos kvinnor med illaluktande flytningar (framför allt efter samlag på grund av pH-förhöjning), sveda och klåda samt eventuellt dyspareuni.

Män kan ha övergående utslag på penis.

Diagnos

Diagnoskriterier (3 av 5 ska vara uppfyllda för klinisk diagnos):

- gråvit, homogen flytning
- pH > 4,5 (pH < 4,5 utesluter i princip diagnosen)
- clue cells i direktutstryk på vaginalsekret
- positiv snifftest
- avsaknad av laktobaciller i wet smear

Behandling

Rekommenderade behandlingsalternativ icke-gravida:

- Vaginaltablett Dekvalinium (Donaxyl) 10 mg till natten i 6 dagar.
- Vagitorier klindamycin (Dalacin) till natten i 3 dagar.
- Metronidazol vaginalgel (Zidoval) till natten i 5 dagar.

Gravida:

- Vaginaltablett Dekvalinium (Donaxyl) 10 mg till natten i 6 dagar.
- Vaginalkräm klindamycin 5 g x 1 till natten i 7 dagar (ska inte ges under 1:a trimestern). Vid samtidig klamydia är doxycyklinbehandling oftast tillräcklig.

Candidavulvovaginit**Symtom**

Hos kvinnor klåda, sveda, rodnad och irritation (ibland med eksem) i underlivet. Varierande form av flytning ofta vitaktig, grynig ("Keso-liknande") och flockig.

Hos män övergående utslag postcoitalt, som inte kräver behandling.

Diagnos

Klinisk diagnos - direktutstryk med kaliumhydroxid.

Vid recidiverande candidainfektioner: uteslut diabetes mellitus och överväg odling för typning och resistensbestämning.

Behandling

I första hand vagitorier och kräm Canesten (klotrimazol 500 mg/ 1 %) som engångsdos.

Först efter minst 2 recidiv ges kapslar flukonazol (Diflucan) 150 mg som engångsdos.

Vid ekseminslag: kräm hydrokortison-mikonazol som ska påsmörjas 2 gånger dagligen. Behandla 1-2 veckor efter att symtomen försvunnit.

Gravida: lokalbehandling med Canesten enligt ovan.

Se Ordination och förskrivning av receptfria läkemedel under relaterad information.

Övriga, STI

Se Faktadokument STI.

Mer information

Se Vaginala flytningar, Allmän gynekologi, Läkemedelsboken under relaterad information.

Se Klåda i underlivet, Allmän gynekologi, Läkemedelsboken under relaterad information.